

کانی بالیسم

رفتار گند خواری (کانی بالیسم) توسط طیور رفتاری شایع در گله های پرورشی می باشد. این رفتار با نوک زدن به پوست، پرها، اندام های تحتانی (کلوآک) و پا ها قابل رویت است. شیوع کانی بالیسم در همه انواع سیستم های پرورشی، از جمله قفس، بستر، سالن های بسته و گله های آزاد (free range) رخ می دهد. این رفتار اختصاص به جنس خاصی نیز ندارد و در اغلب ماکیان از جمله مرغ، اردک، بوقلمون، بلدرچین و قرقاول قابل رویت است. عواملی که باعث افزایش پرخاشگری پرندگان در گله می شوند می تواند رفتار کانی بالیسم را در بین گله تشدید کند. کانی بالیسم با نوک زدن به پر ها شروع شده و با نوک زدن به سمت بدن، انگشتان پا، دم و به خصوص ناحیه مقعدی (کلوآک) ادامه پیدا می کند. نکته قابل توجه این است که از آنجایی که کانی بالیسم دارای عوامل متعددی است و سندرم محسوب می شود پیشگیری از آن بسیار ساده تر از درمان آن است.

دلایل کانی بالیسم

کانی بالیسم در اثر ترکیبی از عوامل ژنتیکی و محیطی ایجاد می شود. اگرچه علت دقیق آن ناشناخته است، بسیاری از شرایط مدیریتی و ژنتیکی می توانند یک گله را مستعد شیوع کانی بالیسم کنند. برخی از این موارد عبارتند از:

• دسترسی محدود به منابع از جمله خوراک و آب آشامیدنی

اگر جوجه ها غذا و آب کافی نداشته باشند، باید بر سر منابع ناکافی با هم رقابت کنند که منجر به نوک زدن بین آنها می شود. همچنین، اگر پرندگان همیشه گرسنه باشند، به دنبال راههایی برای رفع نیازهای تغذیه ای خود می گردند و در نتیجه میزان ابتلا به کانی بالیسم بیشتر می شود.

• کمبود مواد مغذی یا جیره نا مناسب

تهیه جیره کامل برای تامین نیازهای غذایی گله بسیار مهم است. منبع انرژی بالا و فیبر کم باعث می شود پرندگان پرخاشگر و بیش فعال شوند. همچنین کمبود پروتئین و سایر مواد مغذی مانند متیونین و نمک باعث می شود جوجه ها تمایل به خوردن پر و خون داشته باشند.

• گرمای بیش از حد

گرمای بیش از حد یا دمای بسیار بالا باعث می شود جوجه ها به شدت پرخاشگر شوند. این به این دلیل است که دمای بسیار بالا باعث می شود پرندگان احساس ناراحتی و تحریک پذیری کنند.

• شدت و مدت روشنایی نا مناسب در سالن پرورش

هم برنامه های روشنایی و هم شدت نور می توانند بر رفتار کانی بالیسم تأثیر بگذارند. شدت روشنایی نباید خیلی زیاد باشد با این حال شدت نور باید به اندازه ای باشد که امکان بازرسی روزانه از گله و تجهیزات را فراهم کند (حدود ۵ تا ۱۰ لوکس معادل ۰.۵ تا ۱۰ فوت کندل) (مثال: نور باید به گونه ای باشد که به سختی بتوان یک روزنامه را در سالن پرورش مطالعه کرد).

• وجود پرندگان زخمی در گله

• تراکم بالای گله

ازدحام بیش از حد پرندگان در یک فضای محدود باعث می شود که پرندگان رفتار کانی بالیسم پیدا کنند، زیرا پرندگان به دلیل کمبود فضا دچار رقابت و استرس شده و پرخاشگر می شوند.

• وجود پرندگان با سن های متفاوت در کنار هم

• وجود پرندگان با رنگ های مختلف در کنار هم

• جراحاتی که در اثر بیرون زدگی زائده های قفس و سیم ها ایجاد می شوند

• ورود پرندگان جدید (نازه وارد) به گله

• پرندگان بیمار یا با وزن بدن کم

• محیط هایی که بروز رفتار های طبیعی پرنده را محدود می کند

• تغییر رژیم غذایی به یک جیره ضعیف تر

شیوع کانی بالیسم می تواند در گله ای که به بهترین شکل مدیریت شده است نیز رخ دهد. با این حال، در صورت وجود اقدامات پیشگیرانه احتمال بروز این مشکل کمتر است. این اقدامات می توانند شامل در اختیار گذاشتن خوراک کافی، برنامه نوری مناسب و دقیق و در اختیار گذاشتن یک محیط پرورشی با آرامش کافی برای پرنده باشد.

کانی بالیسم رفتاری است که توسط سایر پرندگان تقلید هم می شود و می تواند تبدیل به یک عادت شود. این مطلب بدین معناست که ممکن است پس از بروز رفتار کانی بالیسم توسط یک پرنده این رفتار در سراسر گله گسترش یابد. و از آنجایی که زخم و خونریزی ها جلب توجه میکنند، شیوع کانی بالیسم می تواند با آسیب یک پرنده و متعاقباً نوک زدن سایر پرندگان به آن شروع شود. در نتیجه توصیه می شود که توجه کافی به تجهیزات سالن از جمله قسمت های برنده آن ها که ممکن است روی بدن پرنده خراش و زخم ایجاد کنند داشت.

کنترل کانی بالیسم

در صورت بروز کانی بالیسم در گله، ضروری است که این رفتار را به سرعت قبل از انتشار در گله متوقف کنید. اگرچه متوقف کردن این روند به طور کلی بسیار دشوار است اما برخی از مراحل اصلاحی عبارتند از:

- **دادن فضای کافی برای تحرک پرندگان**

- **تنظیم جیره غذایی**

رژیم غذایی که نیازهای تغذیه ای پرندگان را پوشش می دهد، از کانی بالیسم جلوگیری می کند. مطمئن شوید که برای هر مرحله از رشد پرندگان خود یک رژیم غذایی متعادل ارائه می دهید.

- **تهیه سبزی**

توصیه می شود به پرندگان خود مقدار مناسبی از سبزی (علوفه)، شبدر یا هر گیاه دیگری بدهید، زیرا این غذاها سرشار از فیبر هستند.

- **محلول نمک**

کمبود گوگرد و نمک در خوراک پرندگان می تواند سبب افزایش میل آن ها به خون گردد (خون حاوی نمک و گوگرد) و باعث ایجاد عادت نوک زدن در گله شود.

- **دمای مناسب**

اطمینان حاصل کنید که فضایی که پرندگان شما در آن زندگی می کنند خنک باشد تا جوجه ها احساس راحتی کنند و استرس نداشته باشند. در هفته اول دمای ۳۵ درجه سانتیگراد را برای جوجه ها حفظ کنید سپس دما را به ۲۷ درجه سانتیگراد در هفته کاهش دهید تا در نهایت به ۲۱ درجه سانتیگراد برسید.

- **جدا کردن پرندگان پر خاشگر از گله**

- **جدا کردن پرندگان زخمی از گله**

پرندگان زخمی را از گله جدا کرده و به طور جداگانه به آن ها رسیدگی کنید یا در صورت صلاحدید آن ها را حذف کنید.

- **کم کردن نور سالن**

دوره های طولانی روشنایی یا نور بسیار شدید باعث پر خاشگری جوجه ها با یکدیگر می شود و کانی بالیسم را تشدید می کند.

- **در اختیار گذاشتن دانخوری و آبخوری اضافه**

راستین دانه پارس

آبخوری و دانخوری کافی باعث می شود که همه پرندگان به میزان مورد نظر خوراک مصرف کنند و همگی همزمان به جیره غذایی دسترسی داشته باشند و جدا سازی خوراک توسط پرندگان قوی تر اتفاق نیفتد در نتیجه چند دستگی در گله ایجاد نشود.

- استفاده از اسپری زخم آنتی بیوتیکی برای زخمی ها به خصوص در ناحیه کلوآک (مقعد)

